

STRESZCZENIE

Praca mgr. Aleksandra Laskowskiego, zatytułowana „Wybrane aspekty recepcji twórczości Krzysztofa Pendereckiego w obszarach języka niemieckiego, rosyjskiego i angielskiego”, składa się z dwóch części, epilogu oraz dwóch aneksów.

Część I stanowi wprowadzenie metodologiczne oraz służy określeniu przedmiotu oraz zakresu prowadzonych badań w świetle omawianych aspektów teoretycznych. Teoria recepcji w dziedzinie muzykologii ma swoje korzenie w myśli literaturoznawczej tzw. szkoły konstanckiej. Prezentując ją jako punkt odniesienia, autor omawia jej rozmaite zastosowania w badaniach muzykologicznych w wybranych trzech kręgach językowych, niemieckim, rosyjskim i angielskim, szczególną uwagę zwracając na właściwe dla tego obszaru pojęcia horyzontu oczekiwań (*Erwartungshorizont*), działania (*Wirkung*) oraz przewartościowania sądów (*Umertung*). Krąg zagadnień teoretycznych rozszerzony zostaje o aspekty socjomuzykologiczne, teorię muzyki popularnej, a także autorskie koncepcje Hermanna Danusera (*Weltanschauungsmusik*), Nathalie Heinich („nowy paradygmat” historii sztuki) oraz orientalizm Edwarda Saïda. Takie ujęcie pozwala na szerokie, otwarte zdefiniowanie przedmiotu badania, którym jest nie tylko kompozytor Krzysztof Penderecki i jego dzieło, ale też fenomen kulturowy „Krzysztof Penderecki”.

Część II pracy podzielona jest na rozdziały odpowiadające poszczególnym obszarom językom wyznaczającym granice prowadzonych badań.

W rozdziale poświęconym obszarowi języka niemieckiego analizie poddane zostało oddziaływanie pierwszego biografów Krzysztofa Pendereckiego, Wolframa Schwingera, na dalszą recepcję dzieła i osoby kompozytora. Autor omawia także inne niemieckojęzyczne publikacje akademickie na temat Krzysztofa Pendereckiego, analizuje nagłe przewartościowanie sądów na temat Pendereckiego po premierze *Pasji według św. Łukasza*, kiedy to okrzyknięto Pendereckiego „zdrajcą awangardy”, a także społeczne i polityczne aspekty recepcji dzieł sakralnych Krzysztofa Pendereckiego w ujęciu Clytusa Gottwalda. Rozdział zamyka analiza swoistego „votum separatum” Wiednia, który, jako ośrodek konserwatywny i odrębny kulturowo, tworzy swój własny obraz Krzysztofa Pendereckiego, wpisując go w krąg wielkich mistrzów końca XIX i początku XX wieku.

Rozdział poświęcony obszarowi języka rosyjskiego podejmuje zmitologizowany przez media wątek zakazu wykonywania twórczości Krzysztofa Pendereckiego w Związku Radzieckim. Autor omawia działalność rosyjskojęzycznych biografów kompozytora, Aleksandra Iwaszki i Iriny Nikolskiej, a także to, w jaki sposób Krzysztof Penderecki postrzegany jest w kontekście kompozytorów radzieckich - Sznittkego, Szostakowicza i Szchedrina. Autor omawia także stosunek współczesnych kompozytorów rosyjskich do twórczości i warsztatu Krzysztofa Pendereckiego.

W rozdziale poświęconym obszarowi języka angielskiego podstawowym punktem odniesienia jest pisarstwo znawcy muzyki polskiej, krytycznie nastawionego wobec znakomitej większości dzieł Pendereckiego Adriana Thomasa. Obraz recepcji uzupełniają spojrzenia luminarzy anglosaskiej muzykologii, Richarda Taruskina, Seta Brodsky'ego i Timothy'ego Rutheforda-Johnsona. Poglądy tych badaczy prezentowane są na tle poddanych analizie licznych publikacji prasowych, zaczerpniętych przede wszystkim z jednego z najbardziej wpływowych dzienników na świecie, jakim jest New York Times. Rozdział zamyka studium konkretnego przypadku medialnego – omówienie kwerendy przeprowadzonej w archiwum miesięcznika Opera Magazine.

Epilog stanowi uzupełnienie wcześniej omawianych obszarów, przy czym poruszana w nim tematyka wychodzi poza ściśle określone granice językowe. Krąg poruszanych tematów obejmuje związki Krzysztofa Pendereckiego z filmem, popkulturą (Krzysztof Penderecki jako artysta przełamujący paradygmat klasyczny), wreszcie światem mody.

Aneks I zawiera komplet artykułów wymieniających Krzysztofa Pendereckiego opublikowanych na łamach Opera Magazine w latach 1966-2014 w przekładzie polskim.

Aneks II zawiera komplet artykułów wymieniających Krzysztofa Pendereckiego opublikowanych na łamach Opera Magazine w latach 1966-2014 w oryginale w formie skanów.